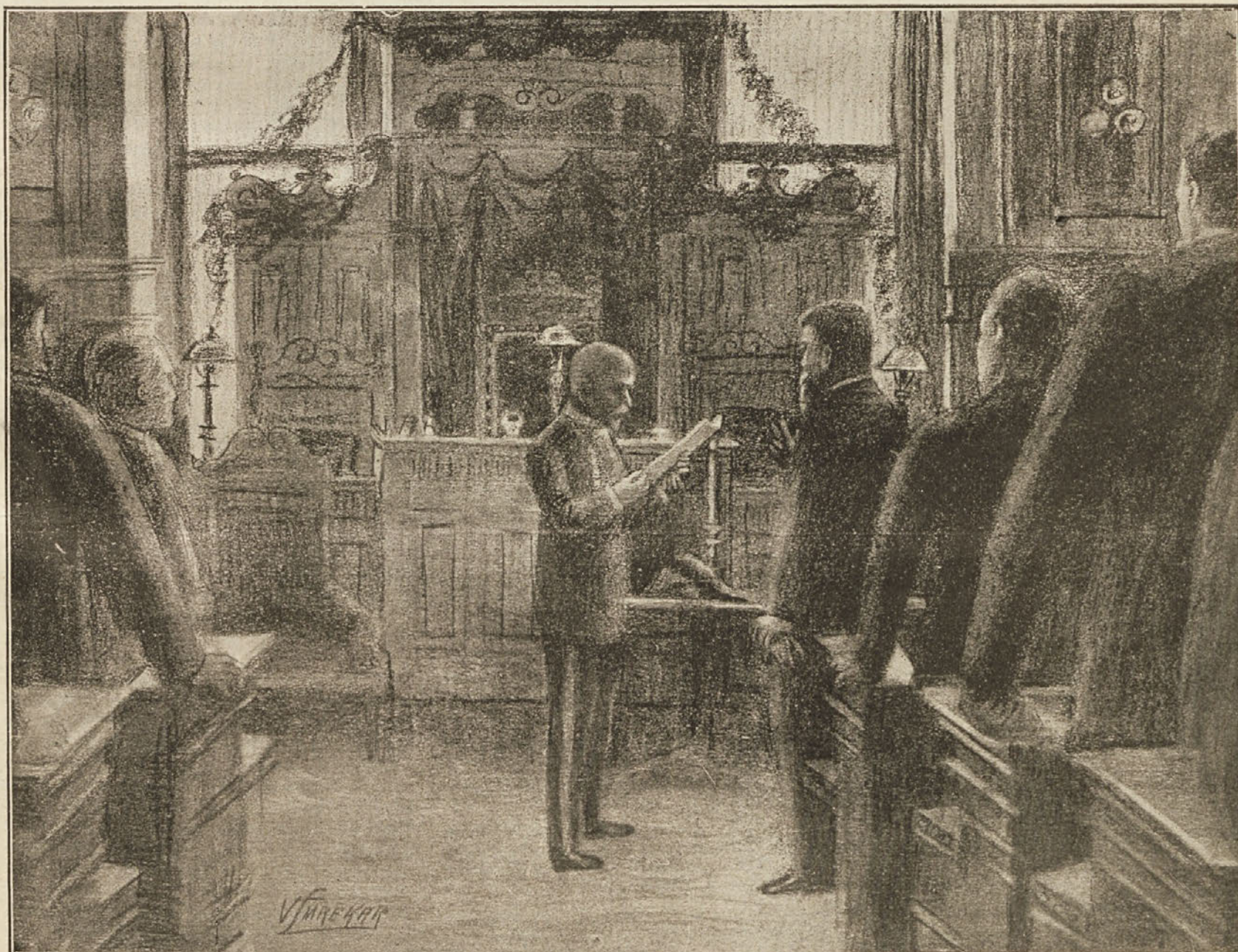

V Ljubljani, v četrtek, dne 25. januarja 1912.

<p>Naročnina za Avstroogersko: 1/4 leta K 2— 1/2 leta K 4— celo leto K 8— za inozemstvo: „ 2.50 „ 5— „ 10—</p>	<p>Redakcija in administracija: Frančiškanska ulica šte. 12. Naročnina za Ameriko znaša cejeletno 3 dolarje.</p>	<p>Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 15 vin.. — Pri večkratnih objavah primeren popust.</p>		
<p>Leto II.</p>	<p>Posamezna številka 18 vinarjev.</p>	<p>Na naročila brez denarja se ne ozira.</p>	<p>Naročnina za dijake 6 kron.</p>	<p>Štev. 4.</p>

Po 17. mesecih medvladja ima Ljubljana zopet župana.

Deželni predsednik eksc. baron Schwarz zapriseže župana dr. Ivana Tavčarja.

Spomin iz vojašnice.

Izvirna črtica. Spisal Ivan Strukelj.

Z brzino kinematografskih slik so se mi pred očmi vrstili prizori iz minulega dne.

Ležal sem prvič na vojaški slamnici, na kateri se izborna spava kakor na peresni žimnici.

S stropa dol je velika petrolejka motno razsvetljevala prostorno našo sobo. Po njej se je širil neprijeten duh po razliitem vinu in pivu, po smodkah, vmes pa se je prepletal vonj po rožmarinu, roženkravtu, nageljnih in drugih cvetovih, ki so jih s seboj prinesli rekruti. Tam v daljnih domih so jih ljubeča dekleta s tresočimi rokami povila svojim fantom v šopke, porosila s solzami, koje je boleost ljubezni rodila prav v dnu srca, a zdaj pa venejo tu pozabljeni in zanemarjeni kot pravi simboli nežne, trpeče in tako rado minljive ljubezni.

Prvo noč v vojašnici!

Usoda me je potisnila s šolskih klopi v vojašnico. To me je navdalo s ponosom in rad sem zamenjal dijaški suknjič s cesarsko suknjo, četudi mi je bila odmenjena za tri dolga leta.

Polastila se me je tedaj neka brezskrbnost, duh se mi je oprostil onih okovov, ki jih ima studij na šolskih klopeh. Lahkih misli sem torej prestopil črnomena vrata starodavne „Šentpeterske kosarne“ v Ljubljani.

Ura je že zdavnaj odbila devet. Povsod tihi mir, le po hodnikih so se čuli tuintam urni, tam zopet počasni koraki nočne inspekcije ali rezki glasovi nočne straže na dvorišču. Mestni hrup je potihoval, s kolo dvora pa so se zdaj in zdaj čuli ostri brizgi hlaponov.

Navzlic temu miru nisem mogel usnuti. Misli so se mi razbirale, vmes pa so švigali prizori iz preužitega prvega dne v vojašnici.

Kako vrenje je bilo to! Skupine ljudi so se menjavale tam pred vojašnico in na dvorišču. Vse se je mešalo v uniformi in civilu, moški in ženske. Dandanes ni več tako. Stroge odredbe kar hitro napravijo konec tem slovesom, vrata se odpirajo in zapirajo in kakor bi požirala vojaške novice: ni jih več. Tedaj pa so bili slikoviti ti prizori. Tu tihe solze, tam smeh, šala, vletvica, zopet tu ihtenje, glasen jok, tam vriskanje, divje petje, apatija na eni strani, drugod pa korajža. In vsa čustva teh ljudi so bila krepko izražena v njih obličjih.

Popoldne je boljbolj ponehaval ta trušč in dirindaj. Na dvorišču so naredniki s hreščočimi in zadirnimi glasi klicali imena novincev, ki imajo s transportom oditi v svojo garnizijo. In večini teh transportnikov je bilo videti, da so se težko

vdajali svoji usodi. Klaverno so nekateri stali v vrstah; bili so izpiti in izpeti, na njih obrazih znaki prečutih noči, domotožnosti in strahu pred vojaško disciplino.

Kar nas je tu v Ljubljani ostalo, smo naglo zamenjali svojo obleko z vojaško. Pogledovali smo se drug drugega, kako nam kaj pristojna vojaška uniforma. Spoznavanje tovarštva med nami se je pričelo. Tovarš je motril tovariša, skušal čitati z obraza njega čutenje in mišljenje.

Od vseh se mi je takoj prikupil tovariš Andrej Bajuk, kmečki sin, doma tam nekje od Semiča na Dolenjskem. Bil je visoke postave, rdečih lic in blondin; brke in obrvi je imel bele kakor oblanice. Navzlic njegovemu visokemu stasu je silila na dan njegova mehka nprav in iz polnih lic

Kmalu je večina dospala. Nekateri so glasno smrčali, drugi pa so spali mirni kakor ubiti.

Z Bajukom sva imela postelji vstric. Tudi on še ni mogel usnuti, zato sva se polglasno pomenkovala o tem in onem. —

V naslednjih dneh sva v prostem času zašla v kantino ter se ob kozarcu piva pogovarjala o najinih domačih razmerah. Med drugimi stvarmi mi je pripovedoval, kako težko mu je bilo slovo iz domače vasi. Ob slovesu bi bil tako rad vedel, ali se bo še kdaj povrnil v svoj rojstni kraj, ali ne.

„In stoječ na vozu, ki nas je imel odpeljati, sem do dna izpil kozarec in potem ga vrgel kvišku v zrak kakor v nekaki omotici. V glavo se mi je zasadila misel, ako se razbije, nikdar več ne bom videl domače zemlje. Padel je na cesto za dom, in ni se ubil. Veselo sem zavriskal in svoji Lojziki še enkrat krepko stisnil roko.“

Imel je s seboj sliko svojega dekleta, ki mu je bila odmenjena za nevesto iz prijateljske hiše v domači vasi. Bilo je lepo dekle v pristni belokranjski narodni noši. Na obličju so bile nežne poteze, za visokim čelom in sanjavimi očmi, se je skrivala mehka duša kakor pri Bajuku.

Ko ji je pisal prvo pismo iz vojašnice, sem moral biti poleg, da sva vmes vstavila kaj lepega, ker to bolje umem, kakor on.

Postala sva prijatelja. Bil mi je vdan s celim srcem. Vse je hotel storiti namesto mene.

Pa prišla je med naju ločitev, preden bi se kdo nadejal. —

Po prizadevanju vplivne osebe na prošnjo mojih staršev sem bil čez šest mesecev prestavljen od linije k nadomestni rezervi, da bi se zopet lahko povrnil k studijam. Ker sem pretolkel tako imenovani „rekrutni oddelek“, sem takoj nastopil dopust. Ne vesel, ne žalosten, sem prestopil s kovčegom črno-rmena vrata vojašnice, krenoč s svojo ladjo življenja v poprejšnji tir.

Bajuku so se ob slovesu zasolžile oči v dobrem mnenju, da izgubi z menoj milega prijatelja, meni pa je bilo hudo, da moram prepustiti prijatelja trpkemu vojaškemu življenju, za katero ni bil vstvarjen.

Z Bajukom sva se potem večkrat srečala, bodisi kje v mestu, ko je bil v ordonančni službi s čako na glavi in z raportno knjigo pod pazduho ali na izprehodu. Tudi obiskovala sva drug drugega. Posedla sva tuintam h kozarcu piva ter se pomenila o tem in onem. V njegovih očeh se mu čita še vedno isto zvestobo kakor v prvih trenutkih najinega spoznanja.

(Dalje prihodnjč.)

Novi ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar.

in temnomodrih očih pa mu je gledala otroška duša.

Takoj mi je izkazoval svojo vdanost in prijaznost. Videl me je poprej v gosposki suknji, zato me ni mogel sedaj tikati vkljub mojemu pozivu, da naju ne sme nič ločiti v tovarštvu.

„A vi ste izobražen, kmalu boste avanzirali ter vam bom moral biti pokoren. Bolje je, da se poprej navadim“, rekel je z resno besedo.

Med raznimi prvimi vojašniškimi opravki, vsled kojih so bili nekateri tovariši že čisto zbegani, je prvi dan hitro minil. Približal se je večer, katerega smo najbrže vsi-željno pričakovali.

Novi župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar.

20. t. m. je bil slovesno ustoličen novi ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar, ki je 95. župan našega glavnega mesta.

Do l. 1504. je imela Ljubljana samo takozvane sodnike (richter), ki so bili najvišji politični organi mestne občine. Oficielni naslov mestne gospode se je nazival

Slovenca, toda mestna občina je bila vendarle nemška.

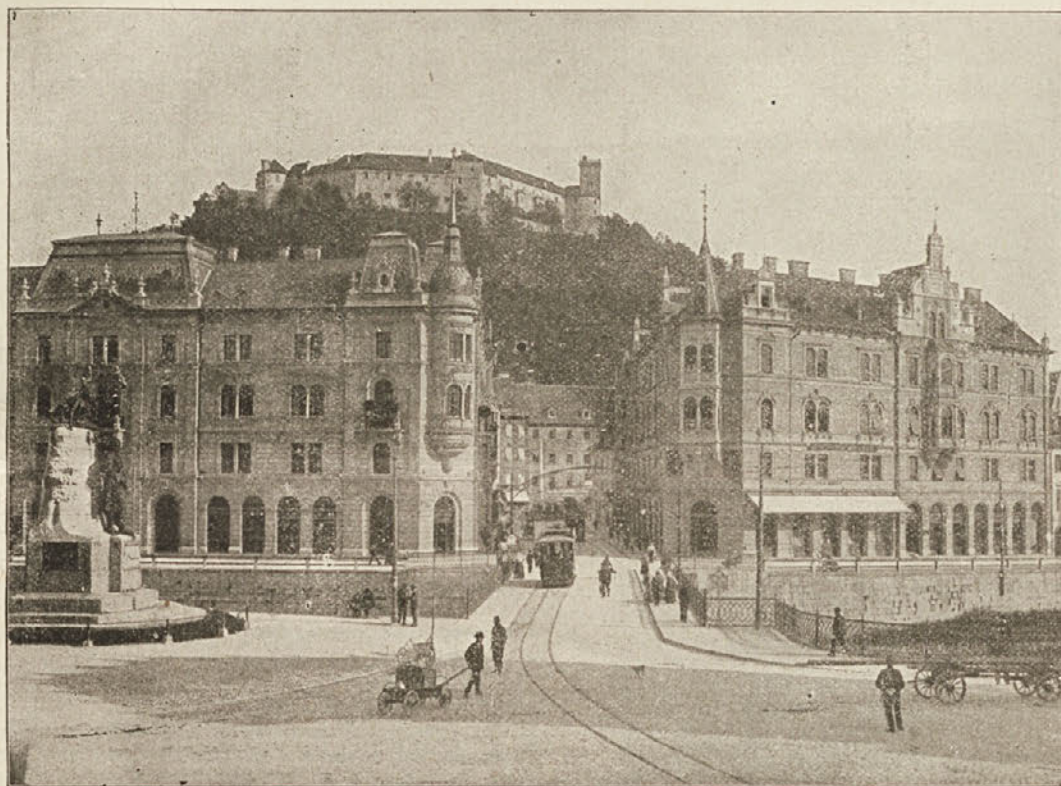
L. 1882 je prešla ljubljanska mestna občina v slovenske roke in prvi odločni slovenski župan je bil Peter Grasselli, ki je vladal ravno tako dolgo kakor njegov naslednik Ivan Hribar — namreč vsak po 14 let. Hribarjeva doba ostane v narodnem oziru vzor slovenski mestni občini za zmerom.

ščina v Vipavski dolini na Goriškem stoji novosezidani zadrugi dom „Kmečko del. gosp. zadruga“ v Dobravljah. Namen tej stavbi je, da v ondotnem okraju v dobrih vinskih letinah spravijo zadrugi svoje vino, da potem zadruga skupno prodaja slično kakor mlekarne mleko. Ustanovniki na čelu svojega marljivega predsednika Vrčon Anton-a trg. tam, so bili mnenja, da se ne da drugim potom pomagati našemu kmetijstvu, kako z enakimi ustanovami, katere so se zares izkazale najpotrebnejše, z ustanovitvijo enakih zadrug kakor „Prva kmečka zadruga“ Selo, Dorenberg. Šempas i. t. d. Zadruga je bila ustanovljena leta 1908 ter jako lepo napreduje, kar je zasluga tudi ondotnemu marljivemu gospodu učitelju Mrmolji kot tajniku.

En starček je živel... na Dolenjskem namreč, ki je ljubil vinsko kapljico tako, da je dal za njo svoje dokaj obširno posestvo. Lansko leto je umrl. Naša slika nam ga kaže v gostilni pri vinu. Bil je pravi tip vinopivca, kakor poje o njem pesem:

En starček je živel
tam v vinskih gorah,
so djali, da je bilo na Dolenjskem.
Prav pridno je držal
kozarček v rokah,
zahajal k prijateljem vinskim.
Ko prišla je ura, ločitve je čas,
on vzame kozarček in reče na glas:
„Oče nebeški, glej
še en kozarček zdej,
hvalo bom vekomaj,
vekomaj pel...“

V Rovtahn je znana gostilna „Pri Petru“ ali „Na pošti“. V tej gostilni služboval je 70letni mož, velikosti 7—8 letnega otroka. Da je kljub svoji starosti ostal tako majhen, pripisovati je strahu izza mladih let. Rodbinsko ime tega majhnega moža je Miha Kogovšek. A znan je bil le pod imenom „Petrov Miha“. Služb ni menjaval, kakor je navada dandanašnjih poslov temveč je preživel nad polovico svojih let v gori omenjeni gostilni. Službe prave

Ljubljana: Prešernov spomenik na Marijinem trgu in Stritarjeva ulica.

magistrat („ein ehresamer magistrat“). Ta magistrat je bil sestavljen iz sodnika ter 12 notranjih in 24 zunanjih svetovalcev. Občino samo je zastopalo 64 mož. V mestnem zastopu je sedelo torej 100 mož. Vlada je naslavljala to častito skupino: „Unser Rath und die ehrbaren weisen, unsere getruer, lieber N., der Richter u. der Rath unserer Stadt Laibach“.

Leta 1504. je cesar Maksimilijan dovolil Ljubljančanom, da so si smeli sami voliti župana in potem se je magistrat nazival: „Bürgermeister, Richter u. Rath unserer Stadt Laibach.“

Prvi, ki so mu Ljubljančani podelili najvišjo čast in ga posadili na županski stol, je bil Janez Lantheri de Paratico, Italijan po rojstvu. Županoval je samo eno leto. Bržčas je bil trgovec po poklicu. Hiša, ki jo ima sedaj g. Hamann na Mestnem trgu, je bila Lantherijeva last.

Potem so volili Ljubljančani dalje svoje župane po določenem volilnem redu. Imena teh županov pričajo, da so bili med njimi Slovenci, Nemci in Italijani. Duh notranje uprave je bil pač nemški. Slovenski jezik ni imel do francoske dobe na magistratu nobene veljave.

Turške vojske so vznemirjale mestne očete in reformacija je bila provzročila precejšnja krizo. Magistrat je stal odločno na strani Primoža Trubarja in mu dovolil pridigati v mestni cerkvi sv. Elizabete v Špitalski ulici. Ko pa je bil škof Hren s svojo protireformacijo premagal in uničil slovenske protestante, se je uklonil naposled tudi magistrat, saj je bil ves državni aparat na strani škofa Hrena!

Francozi so potem l. 1809. reformirali po svojih vzorcih tudi magistrat in sami imenovali Ljubljančanom župane, ki so se nazivali po francoski maires. Prvi maire je bil Kokalj Jože, drugi pa baron Codelli. V drugi polovici 19. stoletja sta bila župana Ambrož in Costa pač po mišljenju

Osemindvajset let je bila Ljubljana bela, slovenska Ljubljana, ker je bil njen občinski svet samoslovenski.

Sedaj sedi v občinskem svetu zopet 7 Nemcev, in ne vemo, ali je to znak nazadovanja in brezbriznosti Slovencev ali sad nesloge in razdora. Najbrž bo zadnje in prislovica: Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima, se je tukaj uresničila doslovno.

Programni govor novega župana je naredil na vse zelo simpatičen utisk. In kremenit značaj dr. Iv. Tavčarja je porok, da bo vladal tako, kakor je obljubil v programu.

Nadučitelj Frančlšek Papler (roj. 1842 umrl 1911) je preživel 28 let kot nadučitelj v Borovnici in še potem 8 let v pokoju (1875 do 1911). V šoli je bil vzoren učitelj, v družbi pa nenadomestno družabnik. V Borovnici in okolici se ni moglo misliti brez njega nobene prireditve. Ljubilo in spoštovalo ga je staro in mlado. „Paplerjeva parmena bo še dolgo rastla v Borovnici. Njegov pogreb dne 17. dec. 1911 je še posebno pokazal, kako ga je vse spoštovalo. Zato mu postavijo prijatelji in učenci nagrobni spomenik. V. m. p.

Kmečka del. gospodarska zadruga v Dobravljah. Dve minuti od postaje Dobravlje poleg državne ceste Gorica-Ajdov-

Ljubljana: Mestna hiša z vodnjakom.

ni imel. Pomagal je povsod. Opravljal je večinoma lažja hlapčevska dela v hlevu, ali pa je stregel gostilniškim gostom. Izvrševal je tudi posel pismonoše. Z eno besedo: bil je delaven in vesten posel za vse. — Videl in poznal pa ni le svoje domače občine, ampak poznal je skoro vse kraje in ljudi po vsem Notranjskem. Vsled njegovih potovanj, še več pa radi njegove velikosti ali prav za prav malosti je bil poznan daleč po Kranjskem. — Dne 3. jan. t. l. je pa vzornega in pridnega posla ugrabila kruta smrt. Siromak je umrl vsled kratke a mučne notranje bolezni. — Bodi zemljica lahka.

Na petindvajsetletnici Ciril-Methodove družbe je bil razstavljen v domačem paviljonu, ki so ga imeli domačini iz Rovt.

Rusko-perzijski spor. „Perzija je utrujena. Rusija prevzame odgovornost. Mogoče je boljše, da nas napade, vendar zakaj bi naj mi podpisali sami svojo smrtno obsodbo?“ S temi besedami je pred kratkim neki ugleden perzijski politik teheranskemu korespondentu nekega angleškega lista označil obupen položaj Perzijcev. Med tem pa je postal položaj še obupnejši, zakaj Rusija dela z energičnimi koraki na to, da si podvrže Perzijo. Zadnji ultimatum, katerega je poslala Rusija perzijski vladi, je zahteval, da odpusti perzijski kabinet Amerikanca Morgana Shusterja, ki je, kakor znano, napravil red v perzijskih financah, in da ne nastavlja nobenih tujih uradnikov brez dovoljenja Rusije in Anglije. Te zahteve, ki pomenijo za Perzijo pogin neodvisnosti je vlada morala sprejeti, ker je bila Rusija pripravljena, da takoj odkoraka proti Teheranu. Pomoči nima Perzija pričakovati od nikoder. Angleži, katerim je rusko gospodstvo čez Perzijo zelo neprijetno, si ne upajo energično nastopiti, da se ne razruši mlada vez prijateljstva. Ljudstvo v Tebrisu, nahujskano po perzijskih in armenskih upornikih, se je uprlo zoper sprejetje ruskih zahtev z divjim sovraštvom zoper narod, čegar vojska je taborila ne daleč od mesta. Strelji, ki so se oddali na taborišče, so bili signal k boju. Sprva so se morali Rusi umakniti iz mesta, a ko so dobili pomoč, so Tebris premagali. Pri tem je padlo 500 Perzijcev, kakor smo poročali v zadnji številki.

Novim naročnikom še lahko postrežemo z vsemi letos izišlimi številkami „Sl. Ilustrovanega Tednika“ s prilogami romana vred.

Zadružni dom „Kmet. del. zadruga“ v Dobravljah na Goriškem.

† Francišek Papler, nadučitelj v Borovnici.

NOVICE.

Volkovi med ovčami. V kraju Kotorska varoš v Bosni se je priklatilo v ovčnjak Age Jakovljeviča več volkov, ki so skočili na ovce ter jih v par minutah raztrgali 45.

Odbor „Kmet. del. gospodarske zarduge“ v Dobravljah.

Ruska akcija v Perziji. Dva pešpolka z baterijami odpotujeta v spremstvu bivšega šaha v Teheran. Rusija zahteva od Perzije odškodnine 200 milijonov rubljev.

Beli rojaki je naslov lični knjigi, ki je izšla v „Učit. tiskarni“ v Ljubljani. Spisal jo je E. Gangel. Knjiga vsebuje 7 črtic in povesti: 1. Upanje, 2. Stric Kopačević in drugi, 3. Moč molitve in trpljenja, 4. Med dobrimi znanci, 5. Mare, 6. Zadnji obisk na Božjakovem, 6. Dve tih tragediji in 7. De profundis. Knjiga se odlikuje po izbrani vsebini in krasnem jeziku. G. Gangel je znan dober pisatelj in mojster v pripovedovanju. „Beli rojaki“ so gotovo njegovo najboljšo delo. Tiskarna je knjigo tudi krasno opremila in stane vezana 3 K, broširana 250 K in poštnina 20 h. Priporočamo knjigo, ker smo prepričani, da jo bode vsak isto tako kot smo jo mi z veseljem in užitkom čital.

Vlom v kaplaniji. Pred kratkim je nekdo vlomil v kaplanijo v Konjicah in ukradel 150 kron in zlato uro. Tatvine je bil obsumel cerkovnik, toda hišna preiskava ni imela zaželjenega uspeha.

Zmrznil je. Na Silvestrov večer je v Najšpergu pri Ptujju poštni sel Rajšl. Stari mož se je malo preveč napil in zmrznil.

Nesreča na morju. Ruski parnik „Rus“ se je v Črnem morju vsled velikanskega viharja ponesrečil. Kapitan in 20 mornarjev je utonilo.

Novo šolsko poslopje na Opčinah. Openem se je posrečilo vendar enkrat pri tržaškem mestnem magistratu izposlovati gradnjo novega šolskega poslopja na Opčinah. Mestni magistrat sedaj naznanja, da je izdelal natančnejši proračun o stavbenih stroških. Iz tega poročila posnemamo, da znašajo skupni stroški 150.000 K. Nova ljudska šola bo imela 6 učilnic, konferenčno sobo, dve stanovanji za šolskega voditelja in slugo z drugimi pritliklinami vred. Malo drobtinico je italijanska večina vrgla tržaškimi okoličanom, v mestu pa meče tisočake in tisočake za nove italijanske šole.

Poskušen umor soproga. Delavec Jožef Pesarič iz Šmarja pri Jelšah je bil že dalje časa zaposlen na Južnem Tirolskem kot delavec, odkoder je neprestano pošiljal svoji ženi denar. Dne 18. aprila pr. l. se je povrnil zopet domov. Med tem, ko je bil mož odsoten, je imela žena razmerje z nekim drugim možem, vsled česar ji je bilo silno neprijetno, da se je mož zopet vrnil. Kljub surovemu ravnanju ga ni mogla prepoditi iz hiše, kajti mož je imel silno rad otroke. Radi tega je sklenila žena moža siloma pokončati. Dne 4. t. m., ko se je Pesarič že vlegel v posteljo, je stopila k njemu s sekuro in ga z

Rusko-perzijski spor: Bachtjarski jezdeci pri pojezdu iz Teherana v boj proti Rusom.

vso silo udarila po obrazu. Razbila mu je desno oko in mu vrh tega prizadejala še več drugih ran. Smrtnonevarno ranjeni mož je vstal in pričel klicati na pomoč. Na lice mesta došli sosede se surovi ženi odvzeli orožje in jo izročili orožnikom, ki so jo takoj odvedli na sodišče v Celje.

Sv. Marjeta nižje Ptuja. Lovska sreča. V lovišču tuk. nadučitelja g. Žunkoviča je dne 6. jan. t. l. ustrelil paznik g. Friderik Voslič z enim strelom dve veliki srni.

Iz Ptuja. Čitalnica ptujška priredi dne 10. febr. 1912 v vseh prostorih Narodnega doma plesni venček. Svira domača godba. Začetek ob 8. uri zvečer.

En starček je živel . . .

Iz Ormoža. Gosp. dež. sod. svetnik dr. Ivan Presker, vodja okrajnega sodišča ormoškega, bo v kratkem premeščen v Ljubljano ali v Celje.

Na Gortini je umrl obče spoštovan mož Anton Mravljak, ki je bil tudi cerkveni ključar.

Iz Ptuja. Grozovit zločin. Kavarnar Kossär, ki boleha že dolgo za sušico, se ni razumel s svojo ženo. Sumil je, da mu ni zvesta. Po noči od nedelje na ponedeljek pa je streljal na njo in malega otroka, ranil je oba smrtnonevarno in tudi samega sebe. Vsi trije so težko ranjeni, borijo se s smrtjo. Težko

bolan mož se bode moral zagovarjati pred sodiščem.

V Trbovljah je minulo leto bilo rojenih 531 otrok, umrlo pa je 322 ljudi, 75 parov je bilo poročenih.

Požar na Polzeli. 15. t. m. zvečer je zgorelo poslopje 2 tovarne Prym. Sumi se, da je kdo zažgal. Škoda je pokrita z zavarovalnino.

V Gradcu so v občinskem zastopu začeli socijalni demokratje z obstrukcijo.

Ljutomer. Za okrajnega nadzdravnika je imenovan dr. Varda.

Iz Gornje Radgone. Okrajni proračun izkazuje K 39.940 izdatkov in 1647 K 16 v. dohodkov, torej 37.292 K 84 v. primanjkljaja, ki se bo pokrilo s pobiranjem 54% njih okrajnih doklad.

Veržej. Poročil se je dne 15. t. m. tukajšnji tržan in trgovec g. Alojz Sršen, vrl narodnjak s trgovko in gostilničarko go. Julijo Rožman. Častitamo!

V Mozirju je umrl 9. t. m. tržan in gostilničar Franc Matjaž p. d. Kovčar.

Št. Jurij ob j. ž. 15. t. m. se je poročil g. Alojz Batej, posestnik v Bezovju z gospico Antonijo Samec, hčerko veleposestnika Franca Samca v Podgradu. Obilo sreče!

V Slovenji Gradec je imenovan za okrajnega inženirja Frid. Lohman.

Otrok zgorel. Ko se je nedavno zjutraj zbudil kočar Jože Pečar v Sp. Dupleku, je njegova hiša gorela s polnim plamenom. Komaj je še ušel s svojo ženo in enoletnim otrokom iz gorečega poslopja. Speče šestletne Ivanke pa niso mogli več dobiti iz sobe, ker je že žerjavica zasula hišna vrata. Ubogo dekletce je dobilo take opekline, da je na njih umrlo. Pečar je bil zavarovan.

Iz Poljčan Glasom nemških listov bodo ponemčevalnico v Peklu (takozvano Roseggerjevo šolo) povečali, ker je baje toliko otrok, da so jih 50 morali celo odkloniti, ker ni bilo prostora! To je prežalosten znak naše nezavednosti, našega hlapčevanja tujcu!

V Zgor. Sv. Kungoti je 13. t. m. zvečer zgorel novi mlin pl. Loewenthala.

V Maiboru je umrl 15. t. m. Gustav Scherbaum st., veleindustrijec in veleposestnik, star 59 let.

Delniška pivovarna v Laškem je varila lansko leto skoraj še enkrat toliko piva kakor pa l. 1910. To je gotovo dokaz, da se je to domače pivovarniško podjetje dvignilo tudi z ozirom na kakovost izdelka.

Cerkven rop. Zadnjo nedeljo ponoči je vlomil nek zlikovec v farno cerkev pri Sv. Rupertu nad Laškim trgom, razbil notri pušico ter ukradel iz nje denar. Moralo je biti v pušici okrog 40 kron denarja. Za vlomilcem ni sledu.

V Celju je bilo v letu 1911 rojenih (v mestu in okolici) 365 otrok, umrlo je 475 oseb, poročenih je bilo 108 parov.

„Südmarka“ je izvabila poleti nekega čevljarja iz Dunaja v Vuzenico. Možički so bili menda pozabili, da je načelnik Südmarkine podružnice Dietner tudi čevljar. To so se spomnili šele pozneje, ter so pustili naseljence na cedilu. Seveda, Südmarka mora skrbeti, mora: da plačuje dolgove prvim kričačem. Kaj jim je za delavca siromaka!

Šolsko gledališče v Krškem. Na šolskem odru v Krškem so učenci meščanske in ljudske šole uprizorili v nedeljo 14. t. m. dve mladinski igri „Deklica s tamburico“ in pravljico „Janko in Metka“. Igralo se je v splošno povoljnost in tudi gnoten uspeh je prav dober. Videlo se je zopet, da so predstave na šol. odru jako priljubljene, kajti vsak prostorček je bil zaseden.

„Kmečki ples“ priredi celjska C. M. podružnica v nedeljo 21. t. m. v vseh gornjih prostorih Narodnega doma.

Umrli je v Celju znani narodni trgovec g. Karol Vanič, doma v Krškem na Kranjskem.

Opomba. V zadnji številki je pomotoma izostalo, da je fotografiral vse slike o 50letnici „Narodne čitalnice“ v Ljubljani g. Krema. — Sicer smo pri sliki „alegorija“ slavnostne predstave v slov. dežel. gledališču v Ljubljani že pripomnili, da je slika zaradi pomanjkljive razsvetljave slaba, ker se ni dovolilo umetne (magnezije) luči, vendar še danes izrecno poudarjamo, da ne zadene nikaka krivda g. Krema. Pri umetni luči (magneziji) kakor jo uporablja v svojem ateljeju na Franc. Jožefovi cesti napravi pa tudi ob sicer slabi razsvetljavi izvrstne slike in kdor se da pri njem slikati, če tudi ob večernih urah in megleh dneh, bo dobil vseeno lepe jasne fotografije.

† Petrov Miha v Rovtah, ki je bil 70 let star, a majhen kot otrok.

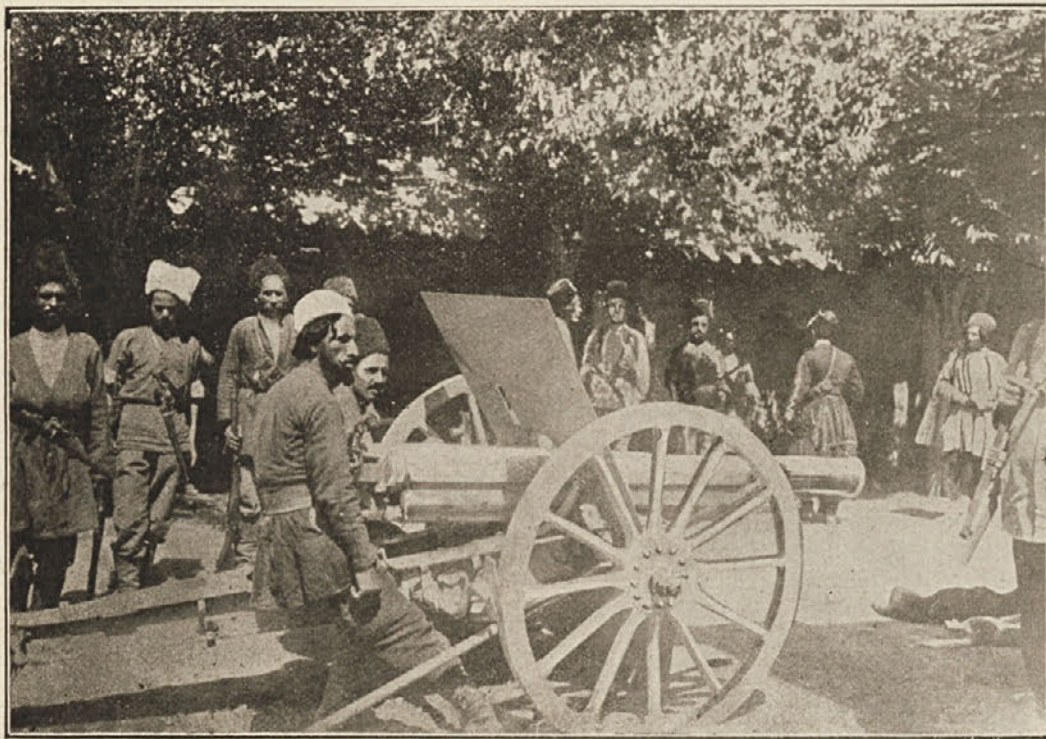
Iz Maribora. Za plesni venček „Slov. trgov. in obrtnega društva v Mariboru, ki se bode vršil v četrtek dne 1. svečna v veliki dvorani „Narodnega doma“ se prav pridno dela. Odbor se trudi, to veselico prav zabavno prirediti, posebno ker ne bode nobene druge, večje zabave v tem predpustu. Pri tem venčku bodo prvokrat plesali javno krasni česki ples „Beseda“.

Dober odgovor. Pripoveduje se, da je hotel cesar Jožef razpustiti neki samostan. Opati in vsi menihi prosijo cesarja za milost. „Dobro,“ reče cesar, „pri miru vas hočem pustiti, ako mi daste dovoljen odgovor na tale vprašanja: 1.) Kako daleč je okrog zemlje; 2.) kako daleč je do nebes; 3.) kaj jaz zdajle mislim. Noč in dan so menihi ugibali, a nič pravega niso našli. Bliža se zadnji dan, ko bi moral opat cesarju osebno sporočiti odgovore. Tedaj pride k opatu samostanski kuhar in se ponudi, da hoče on iti k cesarju

in mu podati odgovore; opat mu ne verjame. A ta le zahteva, naj mu da opat svojo obleko, prstan, križ in verižico. Tako se odpelje kuhar k cesarju. Izpraševanje se takoj začne. Tedaj reče cesar: „Kako daleč je okrog zemlje?“ Kuhar pravi: „Ako se kdo zjutraj, ko solnce izide, poda na pot, in potem s solncem koraka, ž njim 'štih' drži, pride v 24. urah okrog zemlje.“ — Cesar se glasno zasmeha. 2.) „Kako daleč je do nebes?“ — Kuhar začne: „Na veliki petek okrog tretje ure je umrl naš Izveličar; malo pred smrtjo pa je obljubil desnemu razbojniku: še denes boš

žena mu je umrla pred 70 leti. Imela sta 18 otrok, od katerih je samo en sin živ.

Železniška nesreča v Litiji Iz Litije nam poročajo: V brzovlaku Trst-Dunaj se je v soboto opoldne zgodil slučaj, ki še ni popolnoma pojasnen. Ravno, ko je vlak zavozil v postajo, je neka ženska padla z vlaka. Vozila se je z nekim moškim. Naenkrat se je začul krik in ženska je padla z vlaka. Ponesrečena se piše Antonija Kovačič, doma je od Sv. Petra pod Sv. Gorami. Srečo je imela, ker si je zlomila samo roko. Prepeljali so jo v bolnico v Ljubljano.

☞ Rusko-perzijski spor: Perzijska baterija v okolici Teherana, pripravljena za obrambo.

z menoj v raj. Od treh pa do polnoči je devet ur“ torej ne more biti z zemlje do nebes več kot kakih devet ur.“ Radoveden zastavi cesar še tretje vprašanje: „Kaj jaz zdajle mislim?“ Brez obotavljanja mu odgovori: „Veličanstvo, Vi zdajle mislite, da govorite z opatom, pa govorite le s kuharjem.“ — Cesarja je smeh kar lomil; milostno odpusti kuharja in prizanesse samostanu.

Važno vprašanje. Stanko nadleguje mamo neprenehoma z vprašanji. „Veš kaj, Stanko,“ mu reče nekoč mama, ni me treba vpraševati za vsako malenkost, le če imaš kaj važnega, me vprašaj!“ — Stanko si to zapomni in reče mami: „Ti, mama, povej mi, kako daleč more mačka pljunuti.“

Nekdo po nedolžnem obsojen na 20 let ječe? Neki goriški Slovenec, rojak iz Ajdovščine v vipavski dolini, prebiva že 22 let v južni Ameriki v kraju La Plata. Dne 8. novembra 1911 je pisal pismo, da mu je njegov tovariš na smrtni postelji razodel in ga prosil, da piše domov, da je on ubil onega župana iz Kamenj in da je neki drugi njegov prijatelj moral biti zaprt menda 20 let. Sodijo, da se je zagonetni umor izvršil pred kakimi 30 leti.

V nižjeavstrijskem deželnem zboru nameravajo doseči nemškoralikalni poslanci zakon, ki bi preprečil majorizacijo občinskih volilcev v malih krajih od stranih volilcev, ki ne bivajo v občini pa imajo v njej kak kos zemlje ter volilno pravico.

Srbija nabavi tri aeroplane. Srbska vojna uprava je naročila pri zagrebškem konstruktorju aeroplanov tri aeroplane, ki bodo izdelani najbrže že ta mesec.

Smrt 139 letnega starca. V svojem posestvu v Dorohoju je te dni umrl posestnik Mihai Ciornodol v starosti 139 let. Njegova

Železniška nesreča. Pri Bohinjski Bistrici so skočili 13. t. m. s tira 4 vozovi. Vsled tega je bil železniški promet med Trstom in Beljakom dalj časa ustavljen.

„Narodna delavska organizacija“ v Gorici je sklenila na občnem zboru, da se društvo razpusti radi gmotnih razmer.

Kletarski tečaj v Vipavi. Kmetijska šola na Grmu priredi v pondeljek dne 5. in torek dne 6. februarja v Vipavi dvodnevni kletarski tečaj.

Odlikovanje. Kranjski deželni predsednik Božidar Schwarz pl. Karsten je imenovan za tajnega svetnika.

Imenovanja v gosposko zbornico. Ta imenovanja se izvršijo v kratkem. Med kandidati sta tudi senatni predsednik Ploj in pl. Šuklje.

Prihodnji števil. priložimo koledar.

Hinko in Venčeslav Smrekar.

Kakor so bili in so spori med politiki, slovniki in literati, tako so bili in so tudi med umetniki. „Ali prav se piše kaša ali kasha“, taka vprašanja so in bodo na dnevnem redu. In prav je to, kajti le iz različnih mnenj se rodi tekmovanje in napredek.

Tak spor je nastal tudi med slovenskima umetnikoma gg. Hinkom in Venčeslavom Smrekarjem. Slednji je po poklicu inženir ter je iz prijaznosti za naš list napravil par fotografičnih posnetkov in narisal je slike Prešerna, Jurčiča in Gregorčiča. Po splošni sodbi so vse tri slike vrlo lepo uspele in je to tudi umljivo, ker je g. Venčeslav Smrekar izborni portretni slikar. Mnogi, ki so Gregorčiča in Jurčiča osebno poznali, so se izrazili, da sta izborno zadeta. In Gregorčiča je g. Venčeslav Smrekar celo sam osebno poznal ter ga je naslikal iz spomina. — Sliki Prešerna pa je napravil po originalni stari 12/8 cm veliki perorisbi, ki izvira

baje izza časa, ko je Prešern še živel. Res je, da od g. Venčeslava Smrekarja napravljena slika Prešerna ni taka, kot je Šubičeva, ki predstavlja Prešerna kot zrelega moža, a mnogim Smrekarjev Prešeren celo bolj ugaja kot Šubičev v isti veliki suknji. In pripomniti moramo resnici na ljubo, da je g. Venčeslav Smrekar narisal sliko Prešerna v ne celo dveh urah, ker se je zelo mudilo. Opoldne je uredništvo omenjeno sliko dobilo ter jo popoldne ob 3 izročilo g. V. Smrekarju, a zvečer je povečana slika Prešerna že romala z vlakom na Dunaj, kjer smo dali delati kliše. Stavimo, da bi v tako kratkem času nikdo in tudi ne g. Hinko Smrekar ne napravil boljše slike Prešerna.

Ko je g. Hinko Smrekar izložil svoje tri slike Pastirji, Vasovalec in Pretep v vaški gostilni, ktere smo objavili tudi mi v zadnji števil. našega lista, se je zbal, da bi ga občinstvo ne zamenjalo z g. Venčeslavom Smrekarjem, ki je narisal za nas slike Prešerna, Jurčiča in Gregorčiča, ter je razglasil, da on (Hinko) ni v nobenem sorodstvu itd. z Venčeslavom S., ki je baje prej razstavil slike po izložbah. Izjavljamo, da g. Venčeslav ni nikoli razstavil po izložbah kake svoje slike, temveč, da smo mi — uredništvo „Slov. Il. Tednika“ — razstavili pri Gričarju in Mejaču od njega narisane slike Prešerna, Gregorčiča in Jurčiča in da je bilo izrecno navedeno, da so te slike za nagrado naročnikom „S. I. T.“ Torej ni res, da bi bil g. Venčeslav S. po izložbah ponujal kake svoje slike v nakup. Neokusno pa je bilo, da je g. Hinko v časopisih in celo v napisu „Opomin gledalcem“ v izložbi svojih slik „Pastirji, Vasovalec in Pretep v vaški gostilni“ tako nastopil zoper g. Venčeslava Smrekarja.

Sicer pa tudi Hinkove slike niso tako popolne, da bi se ne dalo kaj kritizirati n. pr. zračna perspektiva je pri vseh slaba. Tako je na sliki „Pretep v vaški gostilni“ ozadje vsled slabe perspektive docela ponesrečeno, da se zdi, da je v celoti le reliefna podoba. In dalo bi se še to in ono opominiti. In g. Hinko S. se torej naj nikar ne boji, da bi izgubil kaj na svoji veljavi kot umetnik, če bi kdo naše slike Prešerna, Jurčiča in Gregorčiča, ki jih je narisal g. Venčeslav S. njemu pripisal.

Da ne bo nesporazumljenja povemo tudi, da g. Hinko S. še sploh nič ni narisal za naš list in da je g. Venčeslav S. narisal le omenjene slike Prešerna, Jurčiča in Gregorčiča in da sedaj ilustrira naš roman „V burji in viharju“ nekaj g. Venčeslav S. in nekaj klišejev smo pa dobili iz Zagreba. — Slike „Porotna obravnava Hudnikova“, „Strašna nesreča v Trstu“ in druge so nam „narisali“ drugi slovenski „umetniki“, ki se žalibog tudi nazivajo, da so akademični slikarji. Torej teh slik ni zagrešil nobeden Smrekarjev ne Hinko in tudi ne Venčeslav.

„Slov. Ilustr. Tednik“ je in bo vselej podpiral slov. umetnost in gotovo ni noben drug slov. list bolj primeren v to, da popularizira slov. upodabljačo umetnost kakor je baš „Slov. Il. Tednik“. Želeti bi torej bilo, da bi slov. umetnik bolj podpiral naš list kot doslej. Če hočete, da bo slov. ljudstvo vedelo ceniti slov. umetnike in da jih bo podpiralo s tem, da bo kupovalo njih. umetnine, je treba ljudstvo vzgojiti, mu je treba zbuditi zanimanje in smisel. In pri širokih plasteh naroda se to doseže najlažje z ilustriranim listom kakor je „Slov. Ilustrovani Tednik“.

Sodelovanje pri „Slov. Ilustrovanem Tedniku“ torej gotovo nobenemu ne bo manjšalo njegove umetniške veljave. A. P.

Obnovite naročnino takoj, da ne bo nerednosti pri pošiljanju lista! Ne odlagajte, češ, bom že še plačal, saj se ne mudi, temveč pošljite brž, če ne morete celoletne (8 K) ali polletne (4 K) naročnine, pa vsaj četrtletno (2 K) ali mesečno (70 h)! — Ker imamo s takimi, ki ne plačajo redno naročnine vnaprej, le sitnosti in če jih opomnimo na njih dolžnost, pa je celo zamera, bomo brez ozira vsakomur ustavili pošiljanje lista, kdor ne obnovi naročnine pravočasno.

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačajo. Vaše spanje vstane zdravo. Vaša dohro počutnost se zopet vrne, ako vporabljate pristni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Dvanajstorica za poskušnjo 5 kson franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg (Hrvatsko.)